

—● **Waarom Linux het niet gaat redden op de desktop?** ●—

Jan Stedehouder

In een vorige SoftwareBus heb ik geschreven over de Linux Proliferation Agreement. In essentie was het een pleidooi voor een meer actieve rol van eindgebruikers bij het zichtbaar maken van de meerwaarde van Linux in het publieke domein. Het artikel stond eerder op mijn (Engelstalige) weblog en belandde op de voorpagina van Digg. Ik kan jullie garanderen dat de webhost dan best even staat te kraken, al heb ik gehoord dat een hit van Slashdot echt op een drama uit kan lopen. Maar goed, het artikel raakte een paar gevoelige snaren en een deel van de reacties was vooral om mij en anderen ervan te overtuigen dat Linux het nooit zou redden op de desktop. Ik heb die reacties maar even gebundeld.

(1) Sommige programma's zijn niet voor Linux beschikbaar

Klopt. Zonder meer. De aanhangers van deze uitspraak noemden vooral de Adobe/Macromedia programma's zoals Photoshop en Dreamweaver, maar het geldt zeker ook voor programma's van andere producenten. In een aantal gevallen kun je echt zeggen dat er (nog) geen gelijkwaardige tegenhanger onder Linux bestaat en als je deze programma's dan dagelijks intensief moet gebruiken is een overstap naar Linux wellicht helemaal niet wenselijk.

Maar (er is altijd een 'maar').... Dit probleem doet zich slechts bij een deel van de eindgebruikers voor en niet bij alle eindgebruikers. Niet iedere eindgebruiker is een 'power user' van Dreamweaver of Photoshop (al was het maar vanwege de prijs). In veel gevallen heeft het programma veel meer functionaliteiten dan we

dagelijks of zelfs maar regelmatig gebruiken. Bij een Windows naar Linux migratie (W2L migratie) is het zinvoller te kijken naar de werkelijk gebruikte functionaliteiten en dan pas naar een goed open source alternatief te zoeken.

In die gevallen waar de voornoemde programma's toch gebruikt moeten worden bieden emulatie en virtualisatie mogelijke oplossingen. Hans Lunsing heeft de vorige keer al uitgebreid gesproken over Wine (en waarom het eigenlijk geen emulatie mag heten). Wine en Crossover Office bieden de mogelijkheid om bijvoorbeeld Dreamweaver en Photoshop onder Linux te installeren. Voor virtualisatie zijn VirtualBox, Xen of VMware Server gratis te installeren en dan is het nog maar een kwestie van het opstarten van een virtuele Windows PC voor de benodigde software. Het vraagt misschien een investering van een paar tientjes voor extra RAM geheugen, maar in ruil daarvoor bespaar je honderden euro's aan 'closed source' software die is vervangen door open source programma's.

(2) Linux is geen spelplatform

Tja, daar valt voor een groot deel weinig tegen in te brengen. Het aantal nieuwe spellen dat een versie voor Linux krijgt naast een Windows versie is op één hand te tellen. Overigens geldt dit ook voor Mac OS X en dan hoor je dit argument een stuk minder. Klaarblijkelijk verwacht het Mac publiek niet dat er met de PC gespeeld moet gaan worden.

Rond 'gaming' is een miljardenindustrie ontstaan en dat trekt natuurlijk de aan-

dacht. De verkoopcijfers van Halo 3 zijn fenomenaal. Maar ‘gaming’ is weer niet het begin en het einde van het computergebruik. ‘Hardcore gaming’ is niet voor iedereen weggelegd en is toch vooral voor de types die ‘even’ € 600,— neertellen voor een nieuwe grafische kaart ‘omdat het nieuwe spel volgende maand uit komt’. Kortom, als we de doorbraak van Linux laten afhangen van een zeer kleine groep eindgebruikers dan zijn we verkeerd bezig.

Daarbij komt dat ‘gaming’ onder Linux een stuk beter is dan velen denken. Voor een deel van de populaire spellen onder Windows is Cedega een oplossing. De liefhebbers van first person shooters kunnen aardig wat uren doorbrengen met spellen als Nexuiz, Sauerbraten, Alien Arena. Wolfenstein: Enemy Territory en Total Combat: Elite. De spelomgevingen van met name de laatste twee spellen zijn zeer indrukwekkend en professioneel uitgevoerd. Voor vrijwel elk genre zijn goede spellen beschikbaar, maar dat is een onderwerp voor een volgend artikel.

(3) Linux heeft een éénduidige desktop nodig

Begrijpelijk. Het kan ook wel verwarrend zijn. Je hebt KDE, GNOME, Xfce, Fluxbox, Enlightenment en zo kunnen we nog wel even door gaan. Voor veel Windows gebruikers is dat even wennen. Ik ken genoeg eindgebruikers die al in paniek raken als een pictogram niet meer op dezelfde plaats staat. De meesten kennen alleen de grafische interface van Windows en zijn wellicht niet eens in staat de verschillende gereedschappen te vinden en te gebruiken.

Dit is nu eenmaal anders onder Linux. Daar is de grafische werkomgeving niet gelijk aan het besturingssysteem. Wat je doet of laat met die omgeving is het resultaat van een persoonlijke keuze, een weergave van jouw stemming en voorkeuren. De promotie van één enkele grafische omgeving lijkt een handige oplossing, maar is het niet. Een stukje training in het gebruik van Linux lijkt me een stuk wenselijker.

(4) Linux moet eindelijk eens afstappen van de commandoregel

Ik mag het niet hopen en ik denk ook niet dat het noodzakelijk is. Een tijdje geleden verzorgde ik voor onze leden een workshop installeren onder Ubuntu Linux. De meesten hadden weinig ervaring met Ubuntu, maar hadden hun wortels nog in het DOS tijdperk. Ik moet zeggen dat het onderdeel “Installeren via de commandoregel” een heel stuk sneller werd opgepikt dan de gedeelten die ingingen op de grafische tools.

Er zijn hele goede Linuxdistributies waarmee een gemiddelde gebruiker dagen, weken, misschien zelfs maanden kan werken zonder ooit maar van een commandoregel gebruik te hoeven maken. Maar het artikel over de Linux Proliferation Agreement ging over educatie en empowerment, over het goed toerusten van eindgebruikers met de juiste vaardigheden. Bij een goede uitleg zullen - naar mijn mening - de meeste gebruikers sneller over de drempel van de commandoregel stappen dan velen nu denken.

(5) Linux heeft eerst een betere ondersteuning van de hardware nodig

Ongetwijfeld, maar heeft iemand pas nog

Vista geïnstalleerd? En? Werkte alles naar behoren? Kon alle software zo worden geïnstalleerd? Nee dus. Ik ben het er helemaal eens dat er ruimte is voor verbetering. Ik hoor nog te veel geluiden dat de monitorinstellingen niet goed worden afgehandeld bij de installatie, dat de draadloze internetverbinding lastig is in te stellen en zo zijn er vast wel meer geluiden. Maar voor de meeste problemen met de hardware zijn wel oplossingen te vinden.

Toen ik mijn eerste stappen met Linux zette leerde ik dat ik mijn winmodem te duur uit moest doen en moest vervangen door een relatief goedkope externe modem. Zonder Linux had ik niet eens geleerd wat een winmodem was. Een korte speurtocht op het internet levert vaak al meerdere oplossingen op voor de problemen.

We moeten één ding ook niet vergeten. Zodra de hoeveelheid eindgebruikers een kritieke massa gaat bereiken lost het probleem met de hardwareondersteuning zichzelf wel op. Ondertussen moeten wij - de eindgebruikers - leren om de juiste hardware aan te schaffen, hardware die een sticker "Linux Compatible" op de doos heeft. De markt doet dan de rest wel.

(6) Linux moet eerst beter worden

Een mooie algemene uitspraak die altijd waar is, maar tegelijkertijd niets meer zegt. Waar moet Linux beter in worden? De ontwikkelingen gaan hard, heel erg hard. De belangrijke distributies komen meerdere malen per jaar met nieuwe vrijgaven met betere ondersteuning voor de hardware, de nieuwste versies van programma's en applicaties en nieuwe onderdelen gericht op gebruiksgemak.

Ja, er zijn nog tekortkomingen en er zitten gaten in bestaande applicaties, maar zullen die worden opgemerkt door de meerderheid van de gebruikers?

Misschien kan een organisatie niet overstappen op Thunderbird vanwege het ontbreken van een solide Exchange connector, maar ja, voor veel anderen is dat weer geen vraagstuk.

De Linux Proliferation Agreement richt zich op het aanleren van basisvaardigheden aan eindgebruikers en die vaardigheden kunnen met de huidige distributies prima worden bijgebracht.

(7) Linux is te veel versplinterd

Helemaal mee eens. Zo langzamerhand ga ik het echt niet meer boeiend vinden als weer een distributie bouwer opstaat om zijn eigen jeuk te krabben en één of twee onderdelen van een andere distributie verandert om de 'ultieme' ervaring met Linux te creëren. Sorry, maar voor de promotie van Linux in een zakelijke omgeving kan ik niet aankomen met een distributie die wordt onderhouden door een contactgestoorde ontwikkelaar en een religieus-fanatieke fanclub.

Mijn advies is simpel. Zoek een distributie die voor jou werkt en waar je blij mee bent. Uiteindelijk zijn de meeste eindgebruikers niet bezig met distributie A of B, of met pakketbeheerssysteem X, Y of Z. Die willen gewoon hun werk doen op de computer en willen met functionele programma's werken. Het gaat er bij de Linux Proliferation Agreement om dat de gebruikers weten en leren dat een goede open source desktop mogelijk is.

(8) Linux is een filosofie

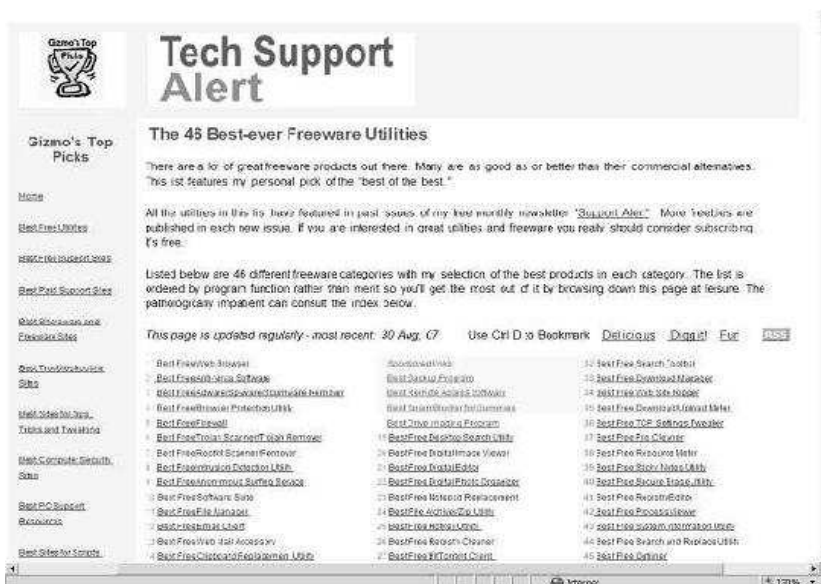
Dat vond ik eigenlijk nog het leukste te-

genargument. Linux gaat het niet redden op de desktop, omdat er een complete visie achter zit. In het artikel over de GPL v3 heb ik aangegeven dat ik juist heel blij ben met die achterliggende visie, welke is opgebouwd rond de beginselen van samenwerking, openheid, participatie en vrije verspreiding. Of geven we de voorkeur aan de commerciële winstmotieven

van de grote bedrijven? En dan komen we bij het één van de mooiere resultaten die Linux nu al heeft opgeleverd: zelfs de grootste critici hebben nu tenminste een keuze gekregen. Voordat Linux de huidige positie bereikte waren ze verplicht voor hun besturingssysteem en de software te betalen. Ze kiezen er nu voor om dat vrijwillig te doen. Mooi toch?

Freeware utilities

Voor een bonte, maar gerubriceerde verzameling van freeware-utilities. Er zijn degelijke beschrijvingen (in het Engels) en de site wordt vrij goed bijgehouden. http://www.techsupportalert.com/best_46_free_utilities.htm.

En ziet u linksboven *Gizmo's Top Picks* staan? Kijk daar ook eens. Ook een kijkje op <http://www.freewarefiles.com/> kan de moeite waard zijn.

Doorgaande in deze lijn: <http://freeware.startpagina.nl/>, en de evenknie <http://freeware.startkabel.nl/> en (in het Nederlands: [\[www.nederlandstaligesoftware.nl/\]\(http://www.nederlandstaligesoftware.nl/\), <http://freeware.linklib.nl/>, <http://users.pandora.be/gratissoftwarepagina/index.html> alsook: <http://www.gratissoftwaresite.nl/>, <http://www.freewarepaleis.nl/>, <http://www.bestdownloads.nl/>, <http://www.gratissoftware.nu/>.](http://</p>
</div>
<div data-bbox=)

Maar de bekendste is en blijft zeker: <http://www.tucows.com/> (Engelstalig). Op <http://www.download.com/> is niet overall even duidelijk of het om freeware of shareware, dan wel commerciële software gaat.